

Justitiedepartementet

Brottsoffermyndigheten
Box 470
901 09 Umeå

Domstolsverket
551 81 Jönköping

Uppdrag till Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket om en långsiktig hållbar organisation för och finansiering av vittnesstödsverksamheten

Regeringens beslut

Regeringen ger Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket i uppdrag att lämna förslag till en långsiktig hållbar organisation för och finansiering av vittnesstödsverksamheten.

De ekonomiska konsekvenserna av förslagen ska beräknas och redovisas. Om förslagen väntas innebära kostnadsökningar för det allmänna ska förslag lämnas på hur dessa kan finansieras.

Vid genomförandet av uppdraget ska myndigheterna samråda med Statskontoret och övriga berörda myndigheter samt civila samhällets organisationer, bl.a. Brottsofferjouren.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) senast den 30 november 2015.

Skälen för regeringens beslut

Att brottsoffer och vittnen ställer upp som bevispersoner i brottmålsprocessen är i många fall en avgörande förutsättning för att lagföring av gärningspersoner ska kunna ske. Det är därför viktigt att brottsoffer och vittnen känner förtroende för rättsväsendet samt får det stöd och den hjälp de behöver. Det gäller inte minst unga personer och andra grupper med särskilda behov. Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket har därför sedan 2001 haft i uppdrag att gemensamt verka för att vittnesstödsverksamhet bedrivs vid samtliga tingsrätter och hovrätter. Själva vittnesstödsverksamheten bedrivs på ideell basis av frivilligorganisationer, framför allt Brottsofferjouren och lokala brottsofferjourer, men även andra aktörer förekommer.

Vittnesstödsverksamheten utvärderades 2008 av Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket (Ju2006/5404/KRIM). Vidare genomför Brottsoffermyndigheten årliga uppföljningar av verksamheten. Utvärderingarna visar att verksamheten är viktig och uppskattad av målsägande, vittnen, domstolar, åklagare, advokater och anhöriga. Verksamheten bidrar till ökad trygghet och förståelse för rättsprocessen och därmed till ökad rättssäkerhet.

På grundval av 2008 års utvärdering har ett antal åtgärder genomförts för att ytterligare förbättra och utveckla vittnesstödsverksamheten. Bland annat har nationella riktlinjer för verksamheten tagits fram. Även möjligheterna till finansiering av verksamheten genom bidrag från brottsofferfonden har utökats.

Det är angeläget att det även fortsättningsvis bedrivs vittnesstödsverksamhet av hög kvalitet vid samtliga tingsrätter och hovrätter. Att verksamheten bedrivs på ett likvärdigt sätt i hela landet är viktigt från rättssäkerhetssynpunkt och för att ge vittnen och målsägande det stöd som behövs. Här spelar vittnesstödssamordnarna en avgörande roll.

Det faktiska arbetet som vittnesstöd utförs av det civila samhällets organisationer, i princip uteslutande av lokala brottsofferjourer. Antalet vittnesstöd motsvarar inte fullt ut behoven. Vidare är en större mångfald avseende ålder, kön och bakgrund önskvärd. Det bör därför övervägas hur rekryteringsunderlaget för vittnesstödsverksamheten kan breddas, t.ex. genom att flera av civila samhällets organisationer kan komma in i verksamheten. En annan fråga som behöver belysas är hur information om möjligheterna att verka som vittnesstöd på ett effektivare sätt kan spridas.

Vittnesstödsverksamheten finansieras för närvarande till allra största del av medel från brottsofferfonden. På några orter finns även viss annan finansiering, främst i form av bidrag från kommunerna. Brottsofferfondens intäkter har under senare år minskat samtidigt som kostnaderna för samordningen av vittnesstödsverksamheten har ökat. Bland annat för att förstärka finansieringen av brottsofferfonden, och därmed även vittnesstödsverksamheten, har inom Justitiedepartementet upprättats en promemoria med förslag till höjning av avgifterna till fonden genom en ändring i lagen (1994:419) om brottsofferfond respektive lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll. Promemorian är för närvarande föremål för remissbehandling. Oavsett de intäktsökningar till fonden som de föreslagna avgiftsökningarna kan komma att leda till, finns skäl att överväga hur finansieringen av vittnesstödsverksamheten i framtiden bör vara organiserad för att garantera långsiktighet och effektivitet.

Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket bör därför få i uppdrag att lämna förslag till en långsiktigt hållbar och likvärdig vittnesstödsverksamhet i hela landet.

I uppdraget ingår att studera hur vittnesstödsverksamheten är organiserad i några jämförbara länder.

På regeringens vägnar

Beatrice Ask

Jenny von Knorring

Kopia till:

Statsrådsberedningen/SAM

Finansdepartementet/BA

Justitiedepartementet/DOM

Justitiedepartementet/PO

Justitiedepartementet/L2

Justitiedepartementet/L4

Justitiedepartementet/Å

Justitiedepartementet/L5

Justitiedepartementet/SI

Socialdepartementet/S/FST

Socialdepartementet/SF

Socialdepartementet/SFÖ

Utbildningsdepartementet/JÄM

Utbildningsdepartementet/UC

Barnombudsmannen

Brottsförebyggande rådet

Brottsofferjouren

Länspolismyndigheterna

Nationella samordnaren mot våld i nära relationer (Ju 2012:05)

Nationellt centrum för kvinnofrid

Rikspolisstyrelsen

Statskontoret

Åklagarmyndigheten